

ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління та національної безпеки

Кафедра економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

Силабус навчальної дисципліни “СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ”

1. Профіль дисципліни

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»	Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Рік підготовки, семестр – 3/5 Компонент освітньої програми: обов’язкова Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська
--	--

2. Інформація про викладача

Викладач (-і)	Довженко Валентина Анатоліївна
Профайл викладача (-ів)	http://znau.edu.ua/fakulteti/ekonomiki-ta-menedzhmentu/m-about-etiv/m-sklad-etiv/dovzhenko-valentina-anatolijivna
Контактна інформація	098-46-011-92; vdovzhenko@ukr.net
Сторінка курсу в Moodle	http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=1005
Консультації	Онлайн консультація через Viber щосереди з 13.00 до 17.00

3. Анотація до дисципліни

Мета вивчення дисципліни: оволодіння методологією прогнозування та планування, а також навичками практичних розрахунків та обґрунтування окремих показників і розділів, прогнозів і планів.

Згідно мети завдання дисципліни такі: сформувати системне розуміння процесів соціально-економічного розвитку; ознайомити з методами і інструментами соціально-економічного аналізу; розвинути навички стратегічного планування; ознайомити з сучасними підходами до управління розвитком; навчити оцінювати ефективність реалізації програм і проектів; сформувати навички прийняття управлінських рішень в умовах невизначеності; розвинути комунікативні навички.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) загальних (ЗК):

ЗК07. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

б) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК06. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН08. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень

РН16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності..

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: соціальні структури, процеси, інститути; методи збору, обробки та аналізу статистичних даних; методи кількісного аналізу та прогнозування економічних явищ; системний підхід до аналізу соціально-економічних систем; методи прийняття рішень в умовах невизначеності;

вміти: аналізувати інформацію, виявляти проблеми та пропонувати альтернативні рішення; генерувати нові ідеї та нестандартні підходи до вирішення проблем; ефективно працювати в команді, досягати спільних цілей та розподіляти відповідальність; вміти будувати прості моделі для прогнозування розвитку різних показників; оцінювати соціальні, економічні та екологічні наслідки реалізації проєктів; ефективно комунікувати з різними групами зацікавлених сторін, представляти результати своїх досліджень та брати участь у прийнятті рішень.

4. Організація навчання

4.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	24	6
Практичні / лабораторні	24	6
Самостійна робота	72	108

4.2. Зміст початкової дисципліни

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціально-економічного планування і прогнозування				

1	T1	Соціально-економічне планування і прогнозування в системі публічного управління Сутність та зміст соціально-економічного прогнозування. Сутність та зміст планування в управлінні економікою. Прогнозування і планування як функції публічного управління та адміністрування	12	12
2	T2	Методологія соціально-економічного планування і прогнозування. Методологія, принципи та завдання соціально-економічного планування і прогнозування. Види та параметри прогнозів. Типи макроекономічних планів.	12	12
3	T3	Методи макроекономічного планування і прогнозування. Суть, вид та вимоги до методів прогнозування. Інтуїтивні і формалізовані методи прогнозування. Методи макроекономічного планування.	12	12
4	T4	Організація та проведення експертних оцінок в процесі прогнозування і планування соціально-економічного розвитку Сфера та особливості застосування експертних оцінок. Загальна схема застосування методу «Дельфі». Підготовка експертних оцінок. Проведення експертних оцінок. Методи обробки результатів експертних оцінок.	12	12
5	T5	Державне програмування соціально-економічного розвитку Суть, форми та завдання економічного програмування. Методи економічного програмування. Програмування національної економіки.	12	12
Змістовний модуль 2. Організаційно-прикладні основи соціально-економічного планування і прогнозування				
6	T6	Організація прогнозування і планування Структура і функції планових органів України. Порядок формування прогнозів та планів. Інформаційне забезпечення прогнозування соціально-економічних процесів	12	12
7	T7	Планування розвитку окремих видів економічної діяльності Планування розвитку промислового виробництва. Планування розвитку сільськогосподарського виробництва. Планування сфери обслуговування населення.	12	12
8	T8	Планування соціального розвитку та рівня життя населення. Система показників плану соціального розвитку та підвищення рівня життя населення. Планування реальних доходів населення. Планування суспільних фондів споживання. Баланс грошових доходів і витрат населення.	12	12
9	T9	Форсайт та стратегічне планування і прогнозування Стратегічне планування: зміст та методика проведення. Сутність методології Форсайт. Зарубіжний досвід	12	12

		застосування Форсайт методології. Форсайт в побудові стратегії соціально-економічного розвитку України.		
10	T10	Планування і прогнозування регіонального соціально-економічного розвитку Сутність і особливості регіональної політики. Прогнозування і планування соціально-економічного розвитку регіону. Стратегічне планування регіонального розвитку. Особливості розробки програм регіонального розвитку.	12	12
Разом:			120	120

4.3. Форми контролю та методи оцінювання

Загальна система оцінювання дисципліни: загальна сума балів розподіляється у пропорції: *участь у роботі впродовж семестру/екзаменів* 60/40.

Оцінювання результатів навчання здійснюється шляхом поточного, періодичного та підсумкового контролю. **Поточний контроль** та оцінювання передбачає:

- перевірку рівня засвоєння теоретичного матеріалу (усне та письмове опитування, тестування за матеріалами лекції);
- оцінювання набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт;
- перевірку засвоєння матеріалу, що винесений на самостійне опрацювання (усне опитування, тестування).

Критерії оцінювання: знання теоретичного матеріалу, уміння аналізувати та синтезувати інформацію, навички критичного мислення, навички практичного застосування знань, комунікативні навички.

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує практичне завдання стандартним або оригінальним способом (змінна частина), наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичного завдання, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє базові знання окремих

положень, наводить приклади типових бухгалтерських проведень, проводить прості розрахунки. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичного завдання;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді;

0 балів – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичного завдання.

Проведення поточного контролю з дисципліни може здійснюватися з використанням дистанційних технологій, зокрема через платформу дистанційного навчання Moodle.

Періодичний контроль передбачає перевірку рівня знань за змістовним модулем (письмові відповіді на контрольні питання та тестові завдання).

Результати оцінювання під час практичних занять доводяться до відома здобувачів вищої освіти наприкінці заняття та виставляються в “Журналі успішності академічної групи”.

Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі відповідей на контрольні питання та тестування.

Умови допуску до підсумкового контролю. Здобувач не може бути допущений до складання заліку, якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного та модульного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі не досягла 36 балів.

Мінімально можлива кількість балів, отриманих здобувачем при складанні екзамену дорівнює 24. Максимальна можлива кількість балів, отриманих на екзамені – 40.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Соціально-економічне планування і прогнозування» визначається як сума балів за поточний контроль (максимум 60 балів), під час якого оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 5-бальною системою та переведенням у бальну шляхом множення середньоарифметичного значення на коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу - 12, та результатів підсумкового контролю (екзамен - максимум 40 балів).

Розрахунок балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Змістовний модуль 1												Змістовний модуль 2		Середня оцінка за семестр (1+2+3...13/13)	Поточний контроль (середня оцінка * 12)	Екзамен	Підсумкова оцінка
														5-бальна шкала			60+40=100 балів
T1	T2	T3	T4	T5	T6	МКР1	T7	T8	T9	T10	МКР2		15*12		16+17		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	15	16	17	18		
0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	0-5	36-60	24-40	0-100		

5. Політики дисципліни

Політики курсу «Соціально-економічне планування і прогнозування» вибудовуються з урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, зокрема щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському університеті.

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим для успішного засвоєння теоретичних знань та практичних навичок. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, участь у конференціях, повітряна тривога, відсутність світла тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі) за погодженням з викладачем курсу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються зі зниженням балу. Перескладання практичних завдань відбувається з дозволу лектора.

Політика щодо академічної доброчесності

На курсі діють суворі правила щодо академічної доброчесності. Списування під час тестування та заліку, а також використання мобільних пристроїв для отримання несанкціонованої допомоги, заборонені. Завдання, виконані з порушенням цих правил, оцінюються на нуль балів. Використання штучного інтелекту дозволяється лише для допоміжного опрацювання матеріалу, а не для генерації відповідей або текстів.

Політика щодо комунікації

У разі виникнення будь-яких труднощів із вивченням дисципліни здобувач освіти може звернутися до викладача в години консультацій для отримання додаткових роз'яснень. Ефективна комунікація та активна участь в обговоренні ключових питань вітається.

6. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

Законодавчо-нормативні документи

1. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 25. ст. 195. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>.

2. Про державні цільові програми: Закон України. *Уряд. кур'єр*. 2004. 21 квіт.

3. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 №695 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>

Основна

1. Берданова О.В., Вакуленко В.М., Валентюк І.В., Ткачук А.Ф. Стратегічне планування розвитку об'єднаної територіальної громади: навч. посіб. Київ. 2017. 121 с.

2. Голуб Г. С., Погребський Т. Г. Просторове планування розвитку територіальних громад: конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2024. 83 с. https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/24856/1/pprtg_kurs.pdf

3. Есманов О. М., Штика Ю. М., Линник М. А. Принципи стратегічного планування розвитку територій. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. Вип. 2 (11). С. 84-88.

4. Штика Ю. М., Есманов О. М., Линник М. А. Систематизація методичного інструментарію стратегічного планування розвитку територій. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. Вип. 1 (10). С. 52-55.

5. Мельник Т.Ю., Прогнозування соціально-економічних явищ як інструмент обґрунтування управлінських рішень. URL: <Downloads/137126-294915-1-PB.pdf>

6. Присенко Г. В. Прогнозування соціально-економічних процесів Навч. посібник URL: <http://lib.istu.edu.ua/index.php?p=23&id=546>

7. Прогнозування соціально-економічних процесів: [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://ubooks.com.ua/books/000269/inx2.php>

8. Довженко В. А. Стратегічне планування та прогнозування в публічному управлінні. *Публічне управління та адміністрування*: навч. посіб. / За заг. Ред. В.П. Якобчук. К. Видавництво Ліра-К, 2025. 476 с. С. 115-159. (1,6 д.а.).

Додаткова

9. Васильченко Г., Парасюк Н., Єременко Н. Планування розвитку територіальних громад: навч. посіб. для посадових осіб місцевого самоврядування. Київ: ТОВ «Підприємство «ВІ ЕН ЕЙ». 2015. 256 с

10. Довженко В.А. Контент-аналіз стратегій регіонального розвитку. Інструменти і практики публічного управління в контексті децентралізації: Матеріали II Всеукр. наук.-практ. конфер. за міжнар. участю (23 червня 2020 р., Житомир). Житомир: ЖНАЕУ, 2020. – С. 57-61.

11. Євмешкіна О.Л. Особливості стратегічного планування в Європейському Союзі. Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління. 2017. №1. С. 186-193.

12. Єріна А.М. Статистичне моделювання та прогнозування. URL: <http://www.gmdh.net/articles/theory/StatModeling.pdf>

13. Журнал «Економіка і прогнозування». – видавець: «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України»

14. Макроекономічне прогнозування : навч. посібник : у двох ч. – К. : Видавничий дім «Кисво-Могилянська академія», 2015. – Ч. 1. – 176 с.

15. Прогнозування соціально-економічних процесів : навчальний посібник для студентів напряму підготовки 6.030502 "Економічна кібернетика" денної форми навчання / Т. С. Клебанова, В. А. Курзенев, В. М. Наумов та ін. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 656 с.

16. Публічне управління та адміністрування : навч. посіб. / [О. В. Скидан, В. П. Якобчук, Н. В. Дацій та ін.] ; за заг. ред. О. В. Скидана. – Житомир : ЖНЛЕУ, 2017. – 705 с.

17. Ткачук А. Ф. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль) / А. Ткачук, В. Кашевський, П. Мавко. К.: ІКЦ «Легальний статус». 2016. 96 с.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

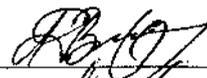
3. Сайт Міністерства економіки. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

4. Сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.

5. Сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua.

6. Сайт Державної установи «Інститут економіки та прогнозування Національної академії наук України». URL: http://ief.org.ua/?page_id=1182#pagetitle.

7. Житомир 2030. Інтегрований розвиток міста: офіційний портал. URL: <https://2030.zhitomir.ua/>

Викладач _____ (В. А. Довженко)

Завідувач кафедри _____ (В. П. Якобчук)